

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: 441-6501

Ügyszám: 94/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

525/2010. (XII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2010. február 23-án előterjesztett **panaszát** a 2010. december 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Monori Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem kerül sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testülethez 2010. február 23-án beérkezett panaszában előadta, hogy 2010. február 4-én éjjel 1 óra 30 körüli időben lakásáról előállították a Monori Rendőrkapitányságra.

A panaszos sérelmezi, hogy a lakásának ajtaját a rendőrök rátörték, illetve nem voltak hajlandók megengedni, hogy ügyvédjét értesítse. A rendőröktől ezzel kapcsolatban azt a választ kapta, hogy ügyvédje nem veszi fel a telefont és annyit mondtak a számára, hogy a Ceglédi fogdából majd telefonálhat. Cegléden azonban azt mondták neki, hogy az értesítés a monoriak feladata lett volna.

Még aznap kora délután a panaszost visszavitték Monorra a Városi Bíróságra, ahol tartás elmulasztásának vétsége miatt a tárgyalási őrizetét rendelte el a bíróság 30 napra. A panaszos ezután azt kifogásolta, hogy otthonmaradt állatairól ki fog gondoskodni, illetve továbbra is

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ragaszkodott ügyvédje értesítéséhez. A bíróságon azt a választ kapta, hogy a rendőrségről majd értesítheti az ügyvédjét.

Monorról Budapestre a Markó utcába szállították, ahol mindent letétbe vettek a panaszostól. A panaszos sérelmezte, hogy azokat az iratokat is letétbe vették tőle, melyek alapján fellebbeznie kellett volna a Monori Városi Bíróság döntése ellen (tárgyalási őrizet elrendelése és a 18 000 forintos szállítási költség ügyében). Másnap pedig a Maglódi úti előzetes őrzőbe szállították át, ahol a telefon használatai iránti igényét azzal utasították vissza, hogy arra csak akkor van módja, ha a befogadása megtörtént és a letétbe helyezett összeg megjelenik a kártyáján. Ügyvédje értesítésével kapcsolatban pedig azt mondták, hogy arra abban az esetben van lehetőség, ha ügyvédje a meghatalmazását beviszi az illetékes bíróságra, a bíróság pedig megküldi a büntetés-végrehajtás számára és ügyvédjét ott, kapcsolattartóként nyilvántartásba veszik. A panaszos ezt a módszert „egy európai jogállamban” elfogadhatatlannak tartja.

A panaszos nem vitatja, hogy korábban több tárgyalást is elmulasztott. Ennek oka azonban a legelső esetben egészségi állapota és kórházi ápolása volt, majd a második esetben nem kapta meg az idézést, míg harmadszorra a bírósági tárgyalás napján reggel 8 óra 50 perckor érkezett meg hozzá a rendőrség útba indítás céljából. Utóbbi esettel kapcsolatban a panaszos előadja, hogy idézést ezúttal sem kapott, de nem volt felkészülve a tárgyalásra, valamint a papírjai sem voltak összegyűjtve, így nem ment be a bíróságra.

2) A panaszos 2010. április 14-én újabb beadványában panaszát az alábbiakkal egészítette ki.

Tájékoztatta a Testületet arról, hogy panaszát 2010. február 11-én adta át a nevelőnek a BV intézetben, ugyanakkor tudomása van arról, hogy azokat csak néhány nap késedelemmel továbbítják. A panaszos részletesen leírta, hogy mi történt időközben a fogvatartása során.

A panaszos ismételten, részletesen előadta, hogy a korábbi tárgyalásokon miért nem tudott részt venni. Beszámolt továbbá több, vele szemben korábban történt rendőri intézkedésről, melynek során előadta, hogy a panasz esetén felkereshető jogvédő szervezetek listájával egy korábbi előállítása alkalmával egy rendőrségi iraton találkozott. A panaszos elismerte, hogy a jelen panaszban szereplő előállítás kapcsán ugyancsak megkapta azon jogvédő szervezetek listáját, ahová panasz esetén fordulhat (a panaszos állítása szerint rendőrök azzal adták át a listát, hogy ha „jogsérelem érte az intézkedés során”, akkor a listán szereplő szervezetekhez fordulhat. Ugyanakkor a panaszos azt is előadta, hogy a Testülethez fordulás határidejéről – miszerint az 8 nap – nem kapott felvilágosítást. Ezzel összefüggésben azt is megjegyzi, hogy ez határidő egy BV intézetben lévő fogvatartott esetében gyakorlatilag nem tartható (a nevelő 3 napig visszatarthatja a levelet, külön engedélyt kell kérni a másoláshoz és további nehézségeket is sorol).

II.

A Testület megkeresése és kérdései alapján a Monori Rendőrkapitányság az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat útján az ügyben rendelkezésre álló iratokat mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatóak meg.

1) A kapitányságvezető felé megtett összefoglaló jelentés szerint a Monori Városi Bíróság végzésében a panaszos ellen tartás elmulasztás vétsége miatt folyamatban lévő bűnügyben tárgyalási őrizetet rendelt el. A határozat értelmében a járőrszolgálatot ellátó rendőrök 2010. február 3-án az este folyamán megjelentek a panaszos tartózkodási helyén, ahol volt feleségét,

találták, aki közös házban él volt férjével. A volt feleség elmondta, hogy a panaszos, de mivel tudja, hogy keresik a rendőrök, ezért teljesen váratlan időközönként tér haza.

Elmondta továbbá, hogy szeretné lezárni a közöttük tartó bírósági ügyet, ezért volt férje, ha hazatér értesíti a rendőrséget. Ez meg is történt, telefonon értesítette a Monori Rendőrkapitányság Ügyeletét 0 óra 50 perckor. Az Ügyeletes Tiszt a szolgálatos járőröket a panaszos címére küldte. Kérkezésükkor a panaszos felesége a helyszínen szóban megerősítette őket arról, hogy a panaszos az épület mely részében található, továbbá szemrevételezéssel megállapítást nyert, hogy a megnevezett szobában a villany ég (korábbi ellenőrzéseik során a szoba sötét volt), és a helység udvarra néző erősen szennyezett és elszíneződött ablakán betekintve egy személyt láttak mozogni a lakrészben.

Ezt követően a panaszos e címen lakó felesége engedélyével a házba beléptek. A panaszos többszöri kopogtatásra sem jött ki a megjelölt lakrészből. Ezek után a „Rendőrség, a törvény nevében nyissa ki az ajtót és jöjjön ki. Ha nem jön ki önként erőszakkal fogunk behatolni” szavak előrebocsátásával többször felszólították a panaszost, hogy nyissa ki az ajtót, valamint hogy, jöjjön ki az épületből, mert ha nem tesz a felszólításnak eleget, akkor az általa lakott szoba ajtaját hatósági tanú jelenlétében felfeszítik. A panaszos azonban ennek a felszólításnak sem tett eleget.

Fentieket követően a lakrész bejáratí ajtaját befeszítették, majd a lakrészbe bejutottak. A panaszos belépésükkor az ágyon ült, ellenállást nem tanúsított. A lakrészt melyben a panaszos tartózkodott szemrevételezéssel ellenőrizték (kb. 12 négyzetméteres szoba), és ennek során megállapították, hogy abban más személy vagy állat nem tartózkodik, csupán nevezett személy, és személyes tárgyai. Ezek után a panaszos felesége, mint hatósági tanú jelenlétében a panaszos az intézkedő rendőrök engedélyével és biztosítása mellett, az ajtó zsanéros részét a helyszínen megjavította (visszaszegezte a kicsúszott szegeket), majd azt lezárta.

Fentieket követően a panaszost sérülés és panaszmentesen előállították a Monori Rendőrkapitányságra, majd átadták az Ügyeletes Tisztnak további intézkedések megtétele céljából. Az intézkedés során az ajtóüveg betört, valamint a zsanér enyhén deformálódott, melyet a panaszos a helyszínen kijavított. Az ajtó mely fel lett feszítve már a járőrök kiérkezése előtt is rossz állapotban volt, erősen szennyezett, régi típusú, fa alapanyagú. Az intézkedés során az ajtó felfeszítésével okozott rongálási kár együttes értéke körülbelül 6 000 Ft.

Járőrök még az elfogás helyszínén a panaszos részére az intézkedés során a jogi felvilágosítást megadták. A kapitányságra történő előállítás után az ügyeletes tiszt ismertette a panaszossal, hogy mi az oka az előállításának, majd közölte vele, hogy a fent hivatkozott bírósági elfogató parancs alapján őrizetbe vételét foganatosítja. Tájékoztatta, hogy amennyiben az eljárás ellen panasszal kíván élni ezt megteheti. A panasztételi lehetőségekről írásbeli tájékoztató került számára átadásra. A panaszos az őrizetbe vételhez szükséges iratok elkészültéig, az előállító helységbe lett elhelyezve. A nála lévő értékei és személyes tárgyai az őrizet szabályai alapján a letéti jegyen tőle átvételre és egy zárható tasakban elhelyezésre kerültek.

Az őrizethez szükséges iratok elkészülte után a panaszosnak az ügyeletes tiszt kihirdette az őrizetbe vételi határozatot, mely során a panaszos jelezte, hogy panasszal él a körözés ténye, illetve az előállítás miatt.

Ezt a panaszt az őrizetbe vételi határozaton kézírásával rögzítette. A panaszos valamennyi a korábban felsorolt elkészült írásos anyagot példányonként átolvasott aláírás előtt, tartalmát egyenként megismerte, összehasonlította és miután teljes mértékben azonosnak találta, aláírásával igazolta azt.

A panaszos arról is nyilatkozott, amennyiben az előállítás ideje az öt órát meghaladja abban az esetben kér élelmezést. Azonban a Monori Rendőrkapitányságon történt intézkedés ideje ezt az időt nem haladta meg.

A panaszos az előállítás során egy névjegykártyát adott át az Ügyeletes Tisztnek, és azt kérte, hogy az azon szereplő ügyvédet értesítsék ki. A megadott mobilszámot még éjjel, 1 óra 20 perckor háromszor hívták a Monori Rendőrkapitányság Ügyeleti Helységében elhelyezett telefonról, mely során a telefonszám kettő esetben kicsöngött (hangposta nem jelentkezett), egy alkalommal pedig elutasították a hívást ("kinyomták"). Ezt a tényt közölték a panaszossal, melyet tudomásul vett. A sikertelen kiértésítés tényét az őrizetbe vételi határozatban rögzítette, melyet aláírásukkal hitelesítettek.

A panaszos a jelentés szerint az előállítás ideje alatt semmilyen formában nem említette, hogy bármi értéke, ingósága, ingatlan vagyona, kiskorú, vagy ellátásra szoruló hozzátartozója, vagy esetleg élő állata maradt volna őrizet, vagy ellátás nélkül. A helyszínen az intézkedő járőrök sem fedeztek fel olyan körülményeket, hogy a panaszos állatokat tartana, ezt számukra az intézkedés során nem is jelezte.

2010. február 4-én a panaszos a tárgyalási őrizetét elrendelő Monor Városi Bíróság elé lett állítva. Az eljáró bíró a panaszt előzetes letartóztatásba helyezte, és a BV intézetbe szállításához a Monori Rendőrkapitányságot kérte fel. Az oda történő szállítás során telefonon jelezte az eljáró bírónő a Monori Rendőrkapitányság Őr-járőrszolgálati Alosztályán dolgozó közalkalmazottnak, hogy nevezett említette neki a tárgyaláson, hogy élő állatai vannak, amiket gondoznia kellene. Tekintettel arra, hogy az előzőekben nem rendelkezünk olyan információkkal, amely erre vonatkozott volna, továbbá mivel a panaszos a volt feleségével egy telken lévő családi házban él, melynek udvara közös, ezért a fentiekről az eljáró bírót értesítették. Egyébként az ott lakóknak van lehetősége arra, amennyiben egyáltalán léteznek állatai a panaszosnak, hogy azokat gondozzák.

2) Az elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatásra, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálására, továbbá az Rtv. 33. § (1) bekezdés c) pont szerinti elrendelést követő elfogás került alkalmazásra. Az Rtv. 48. § a)-c) pontjai alapján a panaszt megbilincseltek támadás, szökés megakadályozása, illetve ellenszegülésének megtörése érdekében – mintegy 15 perc időtartamban.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján az előállított jogi képviselőjének kiértésítését kérte.

A rendőri jelentés a korábban már ismertetett jelentéssel egyezően írja le, hogy a szolgálat teljesítése során megjelent rendőrök a panaszos ellen a Monor Városi Bíróság által kibocsátott elfogatóparancsot alapján jelentek meg. A panaszos felesége elmondta, hogy látta a panaszt hazaérkezni, aki a házhoz tartozó lakrészében tartózkodik. A panaszos a többszöri kopogtatásra sem jött ki a lakrészéből, majd a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy nyissa ki az ajtót, valamint jöjjön ki az épületből. A panaszos ennek a

felszólításnak sem tett eleget, ezt követően a lakrész bejáratí ajtaját felfeszítették és a lakrészbe bejutottak. A panaszos az ágyon ült, ellenállást nem tanúsított. A lakrész hatósági tanú jelenlétében a panaszos lezárta, majd sérülés és panasoz mentesen előállították a Monori Rendőrkapitányságra. Az intézkedés során az ajtóüveg betört, valamint a zsanér enyhén deformálódott.

A panaszos részére a tájékoztató és az igazolás, továbbá az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos írásos tájékoztató átadásra került.

A parancsnoki kivizsgálása szerint az elfogás, valamint a kényszerítő eszköz-alkalmazás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből, mint a jogbiztonság alkotmányos alapelvéből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, a 13. §-ának (1) bekezdésében írt tulajdonhoz fűződő jogát, az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz fűződő jogát.

A Testületnek mindenekelőtt azt kellett egyértelműen tisztáznia, hogy van-e hatásköre a panasoz egyes részeinek elbírálására, a panasoz ugyanis hangsúlyosan foglalkozik azzal, hogy a panaszos őrizetének elrendelése, továbbá önmagában az ellene folyó eljárás megalapozatlan.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében: „Akinék az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panasozát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A Testület a felsorolt fejezetekben konkrétan rögzített rendőrségi kötelezettségeken és jogosítványokon túl az Rtv. IV. fejezetében foglalt 11. § (1) bekezdésén keresztül [a „rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”] vizsgálati körébe vonja a rendőri fellépésre vonatkozó, a megjelölt körön túli szabályokat is. Azonban a Testület töretlen gyakorlata szerint ezt a kiterjesztést csak azon esetekre lehet alkalmazni, amelyre egyéb, speciális jogorvoslat nem áll rendelkezésre. A Testületnek tehát a hatáskör kérdésénél azt kellett vizsgálnia, hogy a panasozt körben a panaszos rendelkezésére áll-e olyan jogorvoslati lehetőség, amely a Testület hatáskörét kizárja.

A Testület megállapította, hogy az őrizetbe vétel elrendelésével kapcsolatban a büntetőeljárásí törvény önálló jogorvoslati lehetőséget tartalmaz, mellyel a panaszos, illetőleg kirendelt jogi képviselője élt is. Erre figyelemmel a Testület a vizsgálata során kizárólag az előállítás végrehajtásának módjára szorítkozhatott.

Az alábbiakban a Testület a rendőri intézkedések panaszos által kifogásolt elemeit, azok jogszabályi hátterét és jogszerűségét – alapjogi szempontból – külön pontokban vizsgálta.

1) A panaszos vitatta előállításának indokoltságát. Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének c) pontja előírja, hogy: „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el”.

A panaszolt ügyben vitathatatlan, hogy a panaszos vonatkozásában a Monori Városi Bíróság a panaszos őrizetbe vételét rendelte el. Az Rtv. idézett rendelkezése alapján a rendőrségnek, mely végrehajtja a bíróság határozatát, nincs mérlegelési lehetősége („elfogja és az illetékes hatóság elé állítja”) az előállítás szükségességét illetően. A bíróság által kiadott határozatot a rendőrség köteles végrehajtani.

A konkrét esetben a Testület álláspontja szerint a rendőrség a rendelkezésére álló bírósági határozat alapján helytállóan hivatkozott az Rtv. 33. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti előállítási okra. Ennélfogva a panaszos előállítására és így személyi szabadságának korlátozására kellő jogalap birtokában került sor.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az általa lakott ingatlan-részbe a rendőrök erőszak alkalmazásával jutottak be. Az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése szerint „Ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a Rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell”. A rendőri jelentés szerint a panaszost a jogszabályoknak megfelelően több alkalommal is felszólították, hogy a lezárt helyiségből jöjjön elő. Ezen felszólításoknak a panaszos nem tett eleget.

A testületnek nem volt oka kételkedni abban, ami a rendőri jelentésekben szerepel, ezért **azt állapította meg, hogy a rendőrség a bejáratú ajtó megrongálásával a panaszos tulajdonhoz fűződő jogát a szükséges mértékben korlátozta.**

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezte, hogy az előállítás során nem tudta értesíteni a jogi képviselőjét. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli”. A Testületnek nem volt oka kételkedni abban, a rendőri jelentésben szereplő állításban, hogy a panaszos által megjelölt jogi képviselőt három alkalommal is megpróbálták felhívni, azonban feltehetőleg a késői időpontra is figyelemmel a jogi képviselőt nem tudták elérni. Ezt maga a panaszos is megerősíti, amikor előadja, hogy a rendőrök tájékoztatták miszerint ügyvédje nem veszi fel a telefont.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség eljárása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

IV.

A Testület nem találta megalapozottnak a panaszt az előállítás tényét ért kifogások tekintetében. A panaszos előállítása a bíróság határozata alapján megalapozottan történt, így az intézkedés alapjogot nem sértett.

Erre figyelemmel a Testület a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az intézkedést fogantatosító szerv, a Monori Rendörkapitányság vezetőjéhez átteszzi.

Budapest, 2010. december 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület